

BU BİR BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ RAHATSIZLIĞI, YA DA, ATA BİNMIŞ JOKEY ÖRNEĞİNDEKİ ATIN DİZGİNLERİ JOKEYDEN ALMA GİRİŞİMİDİR!..

AMA HER HALUKARDA, İŞİN ALTINDA YENİNİN KENDİ BİLİNCİNİ-BİLGİ TEMELİNİ-YENİ BİR ANAYASAYI YARATMA SORUNU YATMAKTADIR!..

Münir Aktolga
Şubat 2012

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
BU BİR GEÇİŞ DÖNEMİ RAHATSIZLIĞIDIR!.....	3
ÖNCE, BİR SİSTEM OLARAK ORGANİZMA NEDİR, NASIL ÇALIŞIR, KENDİ KİMLİĞİNİ-VAROLUŞ İNSTANZINI NASIL ÜRETİR ONU GÖRELİM..	5
ÇALIŞMA BELLEĞİNDEKİ BULUŞMA-BİLİNCİ OLUŞTURAN MEKANİZMA.....	7
BİR SİSTEM OLARAK TOPLUM NASIL ÇALIŞIYOR	10
PEKİ BU SORUN NASIL ÇÖZÜLECEK?.....	11

GİRİŞ

Ben aslında günlük-konjonktürel politik çekişmeler üzerine yazmak istemiyorum, ama bu olay farklı! Emin olmak için epey bekledim; bu yazıyı da zaten ondan sonra yazıyorum. Son günlerin Yargı-Emniyet-MİT çekişmesinden bahsettiğimi anlamışsınızdır herhalde!..

İsterseniz önce olayı bir ortaya koymaya çalışalım:

Bakın, M.Ali Birand bunu nasıl ifade ediyor:

“Sizin durumuzunu bilemiyorum, ancak ben dağıldım. MİT- Emniyet- Yargı fırtınasını anlayabilmek, her geçen gün biraz daha zorlaşıyor. Her geçen gün yeni bir gelişmeyle karşılaşılıyor. Baksanıza, MİT olayına karıştığı ileri sürülen ve daha düne kadar, iktidar tarafından güvenerek polis teşkilatının en tepelerine yerleştirilen emniyetçiler darma dağın edildiler. Savcılar dinlediğinizde, söylediklerinde bir mantık buluyorsunuz. MİT'i dinlediğinizde, genelde haklı olduklarını görüyorsunuz. Peki, o zaman yaşananlara nasıl anlam vereceğiz? Bu bir çekişme veya kavga da, bu kavfa kimle kimin arasında geçiyor? Kim kimle hesaplaşıyor? Ortaya, “[Cemaat](#)”- Ak [Parti](#) çekişmesi atılıyor. Ben “Cemaat” ile Ak Parti'nin böylesine sert bir kavgaya girebileceğine inanamıyorum”¹.

M.Türküne ise şöyle açıklıyor olup bitenleri:

“Benim çıkarttığım sonuç şu: Türkiye özellikle son beş yılda, hukuk alanında devrim niteliğinde ilerlemelere sahne oldu. Bu başarı Başbakan'ın dik duruşunun, yargının ve emniyet mensuplarının işlerini fedakârca ve cesaretle yapmasının eseri. İlker Başbuğ hakkında hazırlanan iddianame bile tek başına nereden nereye geldiğimizin somut

¹ M.A.Birand, Milliyet 17.2.2012

delillerinden biri. İktidar zorbalarının, vatandaşın hayatına kastederek siyaseti tanzime çalışanların elinden alındı. **Şimdi bu işi başaranlar kılıçları çekmiş, birbirlerinin tam karşısında duruyorlar** (altını ben çizdim. m.a). Meselenin de temel sorunlara yönelik bir yaklaşım farkı olduğu anlaşılıyor. Tartışma yaratan temel sorun ise Kürt sorunu ve onun uzantısı olan terör sorunu”².

M.Ocaktan da, “yargı siyaset yapmaya başlarsa”³ diyerek olayı şöyle ortaya koyuyor:

“Günlerdir Özel Yetkili savcıların MİT’e karşı başlattığı siyasi hamleyi tartışıyoruz. İşin yargı boyutu, emniyet boyutu, hatta cemaat boyutu dahil tartışılmadık hiçbir tarafı kalmadı. Gelinek noktada, zaman zaman halkın kafası karıştığı şeklinde yorumlar yapılıyor ki, asla doğru değil. Bir kere halkın kafası son derece net. Ve ayrıca ne olup bittiğini bizden daha iyi anlıyor. Son yapılan kamuoyu araştırmaları da gösteriyor ki, halk yargının başlattığı hamlenin doğrudan siyasi iradeyi sorgulamak olarak görüyor. Nitekim, toplumdaki bu algının ortaya çıkması üzerine, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Vekili **Fikret Seçen** bir açıklama yapmış ve amaçlarının siyasi iktidarı sorgulamak olmadığını söylemek zorunda kalmıştı. Hatta açıklamasının satır aralarında, MİT Müsteşarı’nı ifadeye çağırmanın Oslo süreciyle ilgili olmadığını ima eden ifadelerle yer vermişti. Oysa yargının bu hamlesinin hedefi, kesinlikle siyasi iradenin inisiyatifıyla başlayan Oslo süreciydi.

Bunu nereden anlıyoruz? Şu günlerde savcılar, toplumdan yükselen tepkiler üzerine, kendilerini savunmak için bir “**ikna**” kampanyası başlattılar. İşte bu çerçevede savcılar, soruşturmanın gizli belgelerini **Mehmet Ali Birand**’a göstererek “**ifade daveti**”nin ne kadar meşru olduğunu anlattılar. **Birand**, “**Öcalan ile Hakan Fidan’ın da aralarında bulunduğu MİT heyeti arasındaki mutabakat zaptı...**”nı gördükten sonra ikna olduğunu söylüyor. Hiç lafı dolandırmaya gerek yok. Özel Yetkili savcılarının, bu “**ifadeye çağırma**” girişimi, en açık şekliyle siyasi iradeyi sorgulamadır. Dahası, Türkiye Cumhuriyeti devletinin Kürt sorununu çözme ve terörle mücadele konseptine zarar veren bir girişimdir. **Hamlenin en vahim tarafı ise, iktidarın terörle mücadele yöntemlerinin yargılanmak istenmesidir. Ve işte tam da bu durum, yargının siyaset yapmaya başlamış olduğu anlamına gelir.**

Son gelişme, polis ve yargının, Kürt meselesinde, siyasi iktidardan ve devletten farklı bir siyasete ve perspektife sahip olduğunu ortaya koymuştur. Daha açık ifadeyle, güvenlikçi paradigmayı temsil eden emniyet-yargı eksenini, demokratik paradigmayı temsil eden siyasi iktidara karşı açıktan siyasi bir mücadele yürütmektedir. Elbette bu yaklaşıma itiraz edenler olacaktır. Ancak ortadaki fiili durum da, toplumdaki algılamaya da maalesef böyledir (altını ben çizdim m.a).

Türkiye MİT kriziyle ortaya çıkan bu görüntüleri çok iyi biliyor. Ama bunlar “**eski Türkiye**”de olurdu. Unutmamalı ki, halk geçmişte siyasi iktidarlara istikamet veren “**yargı vesayeti**”ni 12 Eylül Referandumu’nda yüzde 58’lik bir oy oranıyla tarihe gömdü”..

E peki, ne oluyoruz o zaman? Darbeci generalleri yargı önüne çıkararak “Yeni Türkiye’nin yargısı ve polisi”, bu kez de, gene o “Yeni Türkiye”nin mimarlarıyla-siyasi iradesiyle mi savaşmaya başladı? Son olayda rol oynayan savcı ve polislerin öyle sıradan kimseler olmadıkları açık, Ergenekon ve KCK Davaları’nın savcı ve polisleri bunlar, 12 Eylül 1980 darbesini yargı sürecine getiren kimseler. Bu nedenle, bunları hemen öyle, “Ergenekoncular”-“Eski Türkiye’nin kalıntıları” falan diye kestirip atamazsınız!

Hani bir söz vardır ya, “her devrim kendi evlatlarını yer” diye! Türkiye’de yaşanan burjuva devrimi süreci de içe dönerek kendi evlatlarını yemeye-tüketmeye mi başladı yoksa ne dersiniz? Devrim doruk noktasına ulaşarak kendi statükosunu yarattı da, halâ aştığından

² M.Türküne, Zaman, 17.2.2012

³ M.Ocaktan, Star, 17.2.2012

yukarıya doğru birşeyler yapmaya çalışan-onu daha da ileriye doğru itmek-götürmek isteyen kendi jakobenleriyle mi savaşılmaya başladı!!⁴

BU BİR GEÇİŞ DÖNEMİ RAHATSIZLIĞIDIR!..

Bu olay, ne öyle “Cemaat-AK Parti çatışması” olayıdır, ne de direkt olarak “Ergenekoncuların bir provokasyonu”!⁵. Bu bir geçiş dönemi rahatsızlığıdır. Nasıl mı?

Evet, bugün artık eski Türkiye'nin içinden doğup gelen “Yeni Türkiye” maddi bir gerçeklik olarak ortaya çıkmıştır, yani çocuk doğmuştur, bu doğru; ama, yeni doğan bu çocuk-yani, “Yeni Türkiye”- henüz daha kendi kurum ve kurallarını (bilgi temeli anlamına gelen yeni anayasasını) oluşturarak, bundan sonra sistemin nasıl çalışacağına-işleyeceğine dair bilgileri içeren üst yapısını oluşturamamıştır. Eskinin içinden çıkıp gelen “yeni” henüz daha tam olarak kendi bilincini oluşturamadığı için de, olay (yani bütün yaşananlar, burjuva devrimi süreci) sanki yeninin eskiyi-eski yapıyı- ele geçirmesi, onun yerini alması olayıymış gibi görünüyor, ama gerçek böyle değildir.

Farkında mısınız, objektif olarak bir devrim olmuştur Türkiye’de! Fakat, yeni sistem bugün halâ, ta 2010’daki o “yetmez ama evet”in- 12 Eylül 2010’da gerçekleşen anayasa değişikliklerinin- üzerinde ayakta durabiliyor! Evet, o zaman için belki bu “yetmez ama evet” yetiyordu; ama bugün artık bunun neden “yetmez” olduğunu anlama aşamasına geldik! Şimdi, değişimin üst yapısını oluşturacak bütünüyle yeni bir anayasaya ihtiyacı var toplumun. Çünkü, ortada bu türden yeni bir bilgi temeli olmadığı için, niteliksel olarak yeniye ait unsurlar-güçler bile eski sistemin bilgisiyle hareket etmek zorunda kalıyorlar, ki bu da onları, Osmanlı artığı eski Devletten miras kalan-modern sınıfların üzerindeki- bir Devletin-Devlet sınıfının bürokratlarıymış gibi davranmaya itiyor.

Bütün bunlar açık! Ama bu gerçeği ifade etmek de yetmiyor artık! Yani, sabahtan akşama kadar “yeni bir anayasa” diye tekrarlamak da çözüm değil! Sorun daha karmaşık hale geldi! Çünkü öyle, problemsiz bir doğum olayı değildi bu yaşanan! “Peki ama, o “yeni anayasa” nasıl yapılacak” deyince olayın boyutları daha iyi ortaya çıkıyor?

Öyle ilginç bir doğum-burjuva devrimi-olayı ki bu! Çocuk doğmuş fakat halâ kimse onun adını koyamıyor! Yani, devrim olmuş Türkiye’de fakat halâ kimse bunun farkında değil! Sadece, Erdoğan-Gül ikilisi, arada sırada, bu bir “sessiz devrim”dir falan diyorlar o kadar! Aslında tereyağından kıl çeker gibi bir devrim oldu Türkiye’de!. O kadar ilginç ki, yıllardır “devrim” “devrim” diye yırtınanlara rağmen, hatta onların bile (AK Parti düşmanlığı yapacağız derken) “karşı devrim” cephesinde yer aldıkları bir devrim oldu!.

⁴ Taraf Gazetesi’ne bakarsanız öyle!! (21.2.2012) Taraf, son günlerde gerçekten „Taraf’ını“ şaşırdı! Yukardaki şu sözün bile son olayın gölgesinde ne anlama geleceğini düşünemez hale geldiler! Yani şimdi en milliyetçi, güvenlikçi unsurlar mı oluyor devrimi ileri götürmek isteyenler!! Oslo görüşmelerini problem haline getiren savcı ve polisler “devrimciler” (burjuva devrimini daha ileri götürmek isteyenler) oluyorlar öyle mi! Hani siz görüşmelerden yanaydınız, “balıkçı” falan hikâyeleri anlatarak AK Partiyi bu türden ilişkilere teşvik eden sizler değil miydiniz! Niye şimdi arkasında durmuyorsunuz! AK Parti karşıtı politika üretebilmek için ne yapacaklarını şaşırdılar bunlar!..

⁵ Olayı „Cemaat AK Parti çatışması“ olarak ele almaya çalışanlara H. Gülerce’yi okumalarını tavsiye ederim. Gerçi bu ara bu taraftan da bazı bozuk sesler çıkmadı değil, ama olayın, özünde, öyle “Cemaat” meselesiyle falan alakası yoktur. Ergenekon bağlantısına gelince. Evet, sonuç itibarıyla bu iş en çok onların işine yaradı, bu açık. Baksanıza neredeyse zil takip oynayacaklar! Belki, süreci yönlendirmek için onların da katkıları olmuştur, bilemiyoruz. Ama olayın özü o kadar basit değil. Yani bu iş öyle, “Sarıkoz”, “Balyoz” vb. gibi bir “Eski Türkiye” klasiği değil!.

Bu “sessiz devrim” metaforu işin pozitif yanı; ama madalyonun bir de öbür tarafı var, ki burada da sürecin eksiklikleri, yarım kalan yanları- tehlikeli tarafları yer alıyor. Onları da şöyle ifade etmeye çalışalım:

Evet, “çocuk doğdu” diyoruz, ama bazı bağışıklık sistemi problemleriyle birlikte oldu bu doğum! Hani çocuklarda bazan öyle, anneden çocuğa geçen alerji falan gibi bağışıklık sisteminin işleyişine bağlı problemler ortaya çıkar ya, onun gibi birşey bu! Belki de daha sonra kendiliğinden geçecek bir rahatsızlık, ama ciddiye almak gerekiyor. Çünkü, eğer tedbir alınmazsa olay büyüyebilir; kalıcı kronik rahatsızlıklara, hatta, gene ucu bağışıklık sisteminin işleyişindeki hatalara dayanan hastalıklara-kansere kadar-dayanabilir!..

Ne demek mi istiyorum: Eski Türkiye’nin bir “Kürt Sorunu” vardı. Bugün artık, “Türkiye değişti, Türkiye’de devrim oldu” diyoruz, ama bu değişim, özünde bir burjuva devrimi sorunu olan Kürt Sorunu’nu da çözerek gerçekleşmedi; bu yüzden de henüz daha tam olarak yerine oturmadı. Sorun olduğu gibi Yeni Türkiye’nin önünde duruyor halâ. Peki ne oluyor durunca? İş bu sorunu da halletmeye-problem çözmeye- gelince bu sefer şöyle bir durum ortaya çıkıyor:

Eski vesayetçi sistemin kalıntıları son bir hamleye bu sorunu-Kürt sorununu- bahane ederek direnmeye devam ediyorlar. Bunu yaparken de, yeni sistemin içindeki milliyetçi-güvenlikçi güçlerle ittifak yapıyorlar. Onları kışkırtarak kendilerine yeninin içinde müttefik yaratmak istiyorlar. Şöyle:

Yeni Türkiye henüz daha kendi bilgi temelini-bilincini tam olarak yaratamadığı için, Kürt Sorunu söz konusu olunca sistemin bilinçdışı bağışıklık sistemi unsurları bunu hemen bir dış müdahale olarak algılıyorlar. Organizma söz konusu olduğu zaman, bağışıklık sistemi hücrelerinin belirli maddeleri düşman olarak algılayarak bunlara karşı aktif hale gelip savaş açmaları gibi bir durum bu! Örneğin, pollen alerjisini ele alalım. Ağaçların tozlaşmasıyla yayılan üreme unsurları bunlar. Ama bağışıklık sistemi bunları birer antijen olarak algıladığı zaman hemen normalin üzerinde aktif hale geliyor ve alerji dediğimiz olay ortaya çıkıyor. Ne yapacaksınız bu durumda, ya anti Histamin bir tablet alacaksınız, ya da, bu da yetmiyorsa, kortizon almanız gerekecektir. Hükümetin yaptığı da bu şu anda! Tabi olayın-alerji olayının kesin tedavi yöntemi falan değil bunlar; ama kısa vadeli rahatlama için kaçınılmaz bir yöntem.

Yaşanılan son olayın bir yanı bu. KCK Davasına bakan bazı yargı ve emniyet görevlilerinin siyasi iradeyi atlayarak olayın-Kürt Sorununun-üzerine gitmelerinin anlamı bu. Toplumsal düzeyde güvenlikçi anlayışın- bağışıklık sisteminin- otomatik olarak normalin üzerinde aktif hale gelerek sistem içindeki kendi sınırlarını aşması olayıdır bu.

Ama sadece bu kadar da değil! İşin, bağışıklık sistemine ilişkin bir başka boyutu daha var ki, yaşanılan son olayda bunun da izleri var:

Multiple Miyolen, ya da Multiple Skleroze vs. gibi alerjiden başka-ucu kansere uzanan- başka bazı bağışıklık sistemi hastalıkları daha var. Bu durumda da, gene bağışıklık sisteminin kontrol dışı faaliyetine tanık oluyoruz. Öyle ki, kontrol dışı çoğalmaya başlayan bazı hücreler-proteinler- bu sefer organizmanın kendi hücrelerine musallat oluyorlar, onlara saldırmaya başlıyorlar!. Bununla tabi hemen son olayın boyutlarının buralara vardığını falan söylemek istemiyorum; ama dikkat edilmezse bu türden gelişmelerin de hesaba katılması gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Kimse eski Türkiye’nin kalıntılarının-Ergenekoncuların uyuduklarını sanmasın! Onlar da kışkırtıyorlar bu süreci. PKK, ya da KCK-Ergenekon ilişkisini falan bu bağlamda düşünmek gerekiyor!. Organizmaya musallat olan “serbest radikaller” falan tamam da, önemli olan

bağışıklık sisteminin kendi sınırları içinde güçlü olarak kalabilmesi. Yoksa, dimyada pirince giderken evdeki bulgurdan da olmaya başlıyor sistem!..

Bunlar yeni Türkiye'nin bağışıklık sistemi rahatsızlıkları..

AMA BİR DE, ATA BİNİMİŞ JOKEY ÖRNEĞİNDEKİ ATIN DIZGINLERİNDEN BOŞANMA-JOKEYİ DEVRE DIŞI BIRAKMA GİRİŞİMİ VAR!..

ÖNCE, BİR SİSTEM OLARAK ORGANİZMA NEDİR, NASIL ÇALIŞIR, KENDİ KİMLİĞİNİ-VAROLUŞ İNSTANZINI NASIL ÜRETİR ONU GÖRELİM..

Benim çalışmalarım “modüler”! Lego'nun parçalarına benziyorlar! Yeni bir çalışma yaparken daha öncekileri hemen hemen hiç değiştirmeden kullanabiliyorum! Bu da aslında kendi içinde tutarlı olmaktan kaynaklanıyor herhalde! Bu çalışmaya da gene daha önceki bir çalışmadan aktarma yaparak başlıyorum⁶

Organizmayı (A: Beyin, ve B: Diğer organlardan oluşan) bir bilgi işlem sistemi olarak düşünüyoruz⁷. Önce hemen bu sisteminin nasıl çalıştığını görelim:

Sisteme “dışardan”-çevreden-“yeni ve önemli” bir bilgi geldiği zaman, sistemin dominant kutbu olan “beyin”,⁸ hemen, organizmanın daha önceden sahip olduğu bilgileri kullanarak bunu değerlendirir ve nöronal düzeyde buna karşı bir reaksiyon modeli-programı-hazırlar. Sonra, hazırlanan bu model-program- bir aksiyonpotansiyeli-elektriksel bir mesaj-olarak sinir sistemi aracılığıyla organlara gönderilecek, buna uyan gerekli davranış biçimlerinin gerçekleştirilmesi sağlanacaktır. Bizim, yaşamı devam ettirme mücadelesinde “çevreye uyum” olarak ifade ettiğimiz şey, her durumda, organizmanın çevreden gelen etkileri bunlara uygun reaksiyonlarla dengeleyerek kendisine bir yaşam alanı yaratabilmesinden başka birşey değildir. Yani, çevre seni etkilediği zaman, sen de buna karşı bir reaksiyon oluşturarak bir denge kurabildiğin sürece kendine bir yaşam alanı yaratmış oluyorsun. Bu anlamda yaşam da zaten, çevreden gelen etkilere karşı reaksiyon gösterebilme yeteneğine indirgenmiş oluyor.

Çevreyle etkileşirken yeni denge durumları oluşturarak varolma sürecinde sahip olunan iki temel varoluş biçimini ise şöyle ifade edebiliriz:

1-Karşılıklı ilişki-etkileşme sürecinde, belirli bir anda oluşan denge durumunu muhafaza etmeye çalışırken sahip olunan varoluş biçimi. Atalet haline bağlı olarak meydana gelen, bizim atalet direnci olarak da ifade ettiğimiz bu varoluş hali (mevcut durumu koruma mekanizması) bütün sistemler için en temel-potansiyel varoluş şeklidir. Yani her sistem (unutmayın, “toplum” da bir sistemdir), önce, belirli bir anda çevreyle etkileşme süreci içinde kurulan dengeyi korurken-koruyarak varolur (toplum söz konusu olunca biz buna “statükoyu” korumak deriz). Bu, onun daha sonra ortaya çıkması ihtimal dahilinde olan bütün diğer objektif varoluş biçimlerine esas olacak zemindir. Bu ilk potansiyel varoluş zemini üzerinde ortaya çıkması ihtimal dahilinde olan objektif varoluş halleri, çevreden gelen madde-enerji ve bilgiye göre, bir durumdan bir başka duruma (potansiyel olarak mümkün olan yeni durumlara) geçmeyle ilgilidir.

2-İşte, bir durumdan bir başka duruma geçerken sahip olunan ikinci türden bu varoluş biçimlerindedir ki, bunlara da biz objektif gerçeklik olarak varolma diyoruz (Fizikte buna

⁶“Korkunun Nörobiyolojisi-Korku, Stres ve Motivasyon Sistemleri Nasıl Çalışıyorlar?” www.aktolga.de Makaleler.

⁷ Bu konuda daha geniş açıklamalar için bak, „Sistem Teorisinin Esasları“, www.aktolga.de 4.Çalışma

⁸ Burada “dominant” olmaktan kasıt, neyin nasıl yapılacağını belirleme-dışardan gelen bilgiye göre karşı gerçekleştirilecek olan reaksiyon planını hazırlama ve sistemi dışı karşı temsil etmedir.

ivmeli hareket deniyor). Varoluşun-hareketin iki temel şekli olan atalet halinin ve ivmeli hareketin özü-esası da budur.

Şimdi geliyoruz bütün bunların duygusal kimlikle-onun ortaya çıkış biçimi olarak “korku”, “sevinmek”, “üzülmek”, “acı çekmek”, “nefret etmek”, “iğrenmek”, “saldırganlık” vb.. gibi duygusal reaksiyonlarla olan ilişkisine!

Duygusal reaksiyonlar, organizmanın çevreyle olan ilişkisinde, çevreden gelen ve durum değiştirme özelliği taşıyan (yeni ve önemli) informasyonlara karşı organizmanın gerçekleştireceği reaksiyonlara bağlı olarak ortaya çıkan, onu (onun bütün dikkatini-gücünü) bu yeni durum üzerinde yoğunlaşarak yeni bir denge kurmaya yönelten uyarı sinyalleridir. Daha başka bir deyişle de onlar-duygusal reaksiyonlar-belirli bir denge durumu içinde varlığını sürdüren organizmanın, bir başka duruma geçerken yeni duruma uyum sağlayabilmesi-yeni bir denge kurarak kendi varlığını bu yeni duruma göre yeniden oluşturabilmesi için gerekli olan uyarı sinyalleridir.

DUYGUSAL REAKSİYONA BİR ÖRNEK.

Ormanda gezinti yaparken, bir anda, otların arasında kıvrılmış yatan bir yılan çıkıyor önümüze! Daha ne olup bittiğini bile anlamadan, tam onun üstüne basmak üzereyken birden yana doğru sıçrarız! **Sonra, korku içinde bir de bakarız ki**, gerçekten de önümüzde bir yılan var, ve az kalsın üzerine basıyormuşuz! Artık o anki duruma göre, ya hiç kıpırdamadan hareketsiz kalarak tehlikenin geçmesini bekleriz, ya da, bir an önce oradan kaçmaya çalışırız. **Bütün bunları, yani orada önümüzde bir yılanın bulunduğunu, bunun da bizim için bir tehlike teşkil ettiğini kenara sıçradıktan sonra anlıyoruz. Yani, önce kaçıp, sonra bilinçli olarak “görüyoruz”-fark ediyoruz- yılanı ve korku içinde o an daha neler yapmamız gerektiğine karar veriyoruz⁹..**

Önce, daha yılanı doğru dürüst “görmeden” (daha doğrusu, gördüğünün farkında olmadan) orada o an bir yılan olduğunu nasıl farkettiğimizin üzerinde duralım: Halk arasında “altıncı his”, ya da “içine doğmak” da denilen bu mekanizmanın nöro-biyolojik temeli nedir onu görelim?

Görme olayının nasıl gerçekleştiğini biliyoruz.¹⁰ Retinadan çıkan görme sinirlerinin %90'ı daha ayrıntılı incelemeler için beyin kabuğuna giderken (uzun yol), %10'u da “subkortikal bölgelerde” (beyin kabuğuna göre daha alt bölgelerde) kalır (kısa yol). İşte bu %10 luk kesimin bir kısmı da Thalamus¹¹ üzerinden direkt olarak **Amygdala'ya** gidiyor¹². Henüz yeterince işlenmemiş ham bilgileri taşıyor olsa da, nesneyi tam olarak tanımlama özelliği bulunmasa da, gene de, yerde yatan kıvrılmış bir nesneye ilişkin bir informasyondur bu. Tabii bu, yılanı benzeyen bir dal parçası da olabilirdi; ama, **multiagent¹³ bir sistem olan organizmanın yönetim merkezi olan beyinde savunmadan sorumlu bölge olan Amygdala**, en kötü ihtimali hesaba katarak, hemen bunu bir yılan olarak algılar!¹⁴ Ve anında mevcut nöronal reaksiyon modellerinden birini aktif hale getirerek, zaman kaybetmeden organizmayı korumuş olur.

⁹ Bu konuyu 2. ve 6. Çalışmalarda ayrıntılı olarak ele almıştık, www.aktolga.de

¹⁰ a.g.e

¹¹ „Thalamus“ beyinde informasyonların beyin kabuğuna gitmeden önce uğradıkları bir tür uğrak-dağıtım merkezidir. „Amygdala“-Türkçesi Badem çekirdeği-ise, gene beyinde duygusal reaksiyonların, özellikle de korku reaksiyonlarının olduğu merkezdir.

¹² Amigydala (Türkçe'de “badem çekirdeği” deniyor) beyinde organizmanın savunmasından sorumlu olan alt merkezdir. Toplum söz konusu olunca da bu görevi savcılık-emniyet-MİT vb. yürütürler!..

¹³ „Multiagent“ bir sistem, birbirleriyle uyum halinde çalışan otonom alt birimlerin oluşturduğu karmaşık bir sistemdir.

¹⁴ Bu “güvenlikçi” mekanizmayı unutmayın, çünkü daha sonra toplumu ele alırken (**bizim savcı ve polislerin algılama tarzını ele alırken**) bunu tekrar hatırlatacağız!..

Amygdala'dan organlara yayılan sinyaller (Beyinkökü-Hirnstamm ve omurilik üzerinden), yılanı karşı savunmayı içeren merkezi plandan onların (organların) paylarına düşen talimatları içerirler. Örneğin, kenara doğru sıçrama hareketini yaparken kalbimiz daha hızlı atmaya, bu ani hareketi gerçekleştirmek için organizmaya daha çok kan pompalamaya başlar. Solunum sistemimiz bu tempoya ayak uydurur. Midemizden ciğerlerimize, bacaklarımıza kadar vücudumuzdaki bütün organlar ve hatta hücreler reaksiyon planından kendileriyle ilgili kısmı talimat olarak alırlar ve gerçekleştirirler. **Üstelikte bütün bunlar olup biterken bizim henüz daha hiçbir şeyden haberimiz yoktur!**

Dikkat edin, sadece "haberimiz yoktur" diyorum! Bu, henüz daha ortada, olaya ilişkin olarak, duygusal anlamda da olsa bilinçli bir benliğin-self olmadığı anlamına gelmektedir. Amygdala'da oluşan o ilk nöronal reaksiyon modeliyle birlikte "bizi" temsil eden bir proto-nefs (ön benlik) ortaya çıkmıştır, ama bu henüz daha kendi varlığının "bilincinde"- "farkında" olan bir benlik-self değildir. O an bizi, yani organizmamızı temsil eden-adına proto-nefs dediğimiz bu ön varoluş hali, Amygdala'da aktif hale gelen nöronal ağın oluşturduğu bir aksiyonpotansiyelinden ibarettir! Peki sonra ne olur? **Bu ön-benlikten korku hissiyle kendini ifade eden duygusal benliğe-bilince, oradan da daha sonra bilişsel kimliğe giden yol nedir?**

ÇALIŞMA BELLEĞİNDEKİ BULUŞMA-BİLİNCİ OLUŞTURAN MEKANİZMA

Thalamus'dan çıkan %90'lık diğer sinir demetinin beyin kabuğuna giderek orada-görme merkezinde nesneye ilişkin (yılanı) daha mükemmel bir nöronal modelin oluşmasına yol açtığını söylemiştik. Nesneye-yılanı- ilişkin bu nöronal model, daha sonra buradan çalışma belleğine gider (tabi, sinir sistemi aracılığıyla, elektriksel bir sinyal-bir aksiyonpotansiyeli şeklinde). Bunun yanı sıra oraya, Amygdala'da oluşup da bütün organlara iletiildiğini söylediğimiz nöronal reaksiyon modelinin (ki buna ön-benlik dedik) bir kopyası da gider. Bunlar çalışma belleğinde buluşurlar. Nesneye ilişkin olarak, daha önceden belleğe kaydedilmiş ne kadar bilgi, tecrübe, hatıra varsa, bunlara ilişkin ne kadar nöronal ağ-netz varsa, bunlar da aktif hale getirilerek uzun süreli bellekten aşağıya, çalışma belleğine indirilirler. Bu arada, Amygdala'dan organlara iletilen emirlere karşılık, organların gerçekleştirdikleri, ya da gerçekleştirmeleri mümkün olan aktivitelere ilişkin faaliyet raporları da (feedback raporları) buraya-çalışma belleğine ulaşırlar¹⁵. Böylece:

1-Nesneye ilişkin olarak görme merkezinde oluşarak gelen nöronal model;

2-Uzun süreli bellekten indirilen bilgileri temsil eden nöronal etkinlikler-modeller;

3-Amygdala'dan gelen ve organizmanın nesnenin etkisine karşı oluşturduğu o ilk tepkinin bir örneği;

4-Bir de, organlardan gelen faaliyet raporları, bunların hepsi çalışma belleğinde buluşurlar.

Önce şunu tesbit edelim: Ne oluyorsa, az önce belirttiğimiz bu dört esas kanaldan gelerek çalışma belleğinde buluşan nöronal ağlar arasındaki ilişki-etkileşme esnasında oluyor. Bu ilişkiler, son tahlilde, nesne organizma ilişkisini temsil eden nöronal bir modeli oluştururlar ve adeta ona can verirler! Çünkü, ilk kez o an, bu sistemin içinde organizmanın nöronal temsilcisi olan nefis, kendi varlığını hisseder, kendisinin ve nesnenin farkına varır. Nefis-self, çalışma belleğindeki etkileşme

¹⁵Ön-benliği temsil eden nöronal etkinlikle birlikte, orkestra unsurlarının (yani organların) faaliyetlerini ifade eden bu feedback raporları, bir bütün olarak çalışma belleğinde organizmanın merkezi varlığını, nefsi-selfi temsil ederler.

zemininde aktif halde olan bir nöronal ağ olarak, içinde bulunduğu koordinat sistemine göre uzay-zaman içindeki varlığını (“hissederek”) dile getirir.

İşte bütün o “duyguların” esası, ortaya çıkış biçimi ve mekanizması budur. Farkında olmak anlamında kullanılan duygusal anlamda “bilinçli olmanın” özü budur. Farkında olmak, varlık nedenin olan nesneyle kendi arandaki sınırın belirlenmesiye, farkında olmak anlamında kullandığımız **duygusal bilinç** de, (insanların ve büyük beyni olan bütün hayvanların) kendini bilme sürecinin ilk basamağıdır. **“Hayvanlarda bilinç yoktur” diyenler, duygusal bilinçle bilişsel bilinci, bilgi üretme sürecini (cognitive processing) karıştırıyorlar.**

KENDİNİ İFADE EDEREK FARKETME ÇALIŞMA BELLEĞİNDE GERÇEKLEŞİR

Bu konuya ilişkin olarak cevap verilmesi gereken bir nokta daha var, o da şu: “Kendini farketme”, “hissetme”, ya da “duygusal bilinç” dediğimiz olay, neden örneğin Amygdala’da (ya da beyindeki diğer başka bir alt sistemde) oluşmuyor da, illa önbeyin’de (prefrontale Cortex’te) çalışma belleğinde gerçekleşiyor?¹⁶

Bu aslında çok basit bir sorudur: Amygdala’da (ve bütün diğer alt sistemlerde) nesneye ilişkin olarak ortada henüz daha kesin-bütünsel bir bilgi yoktur (yani nesneye ilişkin nöronal model tam değildir). **Bu yüzden, nefsi (yani, organizmadaki bütün alt sistemlerin orkestral bir şekilde oluşturdukları kolektif reaksiyon modelini) temsil eden nöronal ağ da bu aşamada henüz daha yeterince olgunlaşmamıştır. Çünkü, bir şeye karşı var oluyorsun sen. O şeyin ne olduğu tam belli değilse, senin o anki varlığın-nefsin de tam olarak tanımlanamaz. Bu iş en iyi çalışma belleğinde yapılıyor, çünkü orada nesneye ilişkin nöronal model tam olduğu için, böyle bir sorun yoktur.** Bunun yanı sıra, çalışma belleğinde, hafızadan indirilen tecrübelerin de yardımıyla, nefse ilişkin nöronal model daha mükemmel hale getiriliyor. Amygdala’nın (ya da diğer alt sistemlerin) oluşturduğu ilkel reaksiyon modeli, burada, bir heykeltraşın kayayı yontarak ona şekil vermesi gibi düzenleniyor. Ve bir de tabi, çalışma belleğine organlardan gelen feedback raporları var¹⁷. Organizmal-orkestral faaliyetin olmazsa olmazıdır bunlar da. Bu raporlardır ki, orkestral bütünlüğün sağlanması ve nefsin oluşumu ancak bunlarla birlikte mümkün hale geliyor. Ve sonunda, hem kendini, hem de nesneyi farkedene nefis ortaya çıkar.

Bilinçli algı olayının özü, esası budur¹⁸. Bazı “bilimadamlarının” arayıp arayıp da bir türlü bulamadıkları ve sonunda da bir “illüzyondur” deyip işin içinden çıktıkları o merkezi var oluş instanzının esası budur. Herşey, son tahlilde, içinde birçok nöronun yer aldığı bir ağ’la birlikte oluşan bir aksiyonpotansiyelleri kompleksinden, bir elektriksel dalgalar kompleksinden-bunların süperpozisyon yapmış şekliyle ibarettir. Kendi aralarında sinkronize olmuş milyonlarca nöronun oluşan organizmayı temsil eden nöronal ağ, son tahlilde, bütün bu aksiyonpotansiyellerinin süperpozisyonu olan elektriksel bir etkinliği temsil eder. “Ben” dediğimiz olayın-instanzın özü-esası budur. Eğer halâ kim olduğunuzu, ne olduğunuzu bilmiyorsanız ve merak ediyorsanız söyleyeyim! Her nesneye karşı sürekli yeniden oluşan bir elektriksel dalga-bir aksiyonpotansiyelisiniz “siz”, “ben” de tabi!..

Daha önceki bir deyişimizi, biraz değiştirerek bu kez şöyle ifade edelim: Algılayabileceğiniz, ya da tasavvur edebileceğiniz her nesne, kendisi için beste yaptığınız (ona karşı bir reaksiyon modeli ve tabi bir aksiyonpotansiyeli olarak gerçekleştirdiğiniz) bir sevgilidir! “Siz” ise,

¹⁶ Neden toplumsal-siyasi kimlik güvenlik güçleri vs. tarafından değil de hükümet, parlamento tarafından temsil ediliyor? Bu sorunun cevabı son olayla da yakından ilişkilidir!

¹⁷ Toplum söz konusu olduğu zaman bu “raporlara” çeşitli istihbarat servislerinin raporları olduğu kadar, sistemin ilgili bütün kurumlarının raporları da dahildir..

¹⁸ Toplumsal kimliğin- siyasi iradenin- ortaya çıkışı mekanizması budur..

hem sevgiliye karşı besteyi yapan o bestekârsınız, hem de sonra, organlarınız adı verilen o muhteşem orkestranızla bunu (bu nöronal modeli) bir senfoni, bir şarkı, bazan da bir türkü şeklinde söyleyerek gerçekleştiren orkestral faaliyetin kendisisiniz. Ama bitmedi! “Siz”, şahsen siz, bu orkestrayı yöneten orkestra şefi de sizsiniz! İsterseniz baş kemancı da diyebilirsiniz “kendinize”! Seyircilere karşı gerçekleşen bir instanz olarak, “organizma” adını verdiğiniz bütün o orkestral faaliyetlerin süperpozisyonu olarak sizsiniz orkestranın şefi! Ve siz, bunu ancak çalışma belleğindeki o buluşma anında “farkediyorsunuz”. Bir yanda nesne, nesneye ilişkin nöronal model, öte yanda da, onun için bestelenen şarkıyla birlikte, onu gerçekleştiren orkestral faaliyetlerin toplamı olarak siz! Orkestral faaliyetlerin toplamı olarak “siz” diyoruz, çünkü, organizmanız bütün alt sistemleriyle, organlarıyla birlikte çalışıyor bu müziği. **Sadece gözünüzle görmüyorsunuz, bütün organizmanızla birlikte görüyorsunuz. Kalbinizle, ciğerlerinizle, midenizle, herşeyinizle bu eylemin içindediniz. Ve siz, bütün bu sinkronize reaksiyonların süperpozisyonuyla oluşan ve organizmayı temsil eden o nöronal ağ’dan (ve o ağ’la gerçekleşen bir aksiyonpotansiyelinden) başka birşey değilsiniz! Her an yeniden, farklı bir biçimde oluşan bir aksiyonpotansiyelinden ibaretsiniz sonunda!**

BİLGİ ÜRETİMİ SÜRECİ- BİLİŞİM-

Bilgi üretimi sürecinde, o an’a kadar doğanın (objenin) karşısında edilgen-reaksiyoner durumda olan organizmanın, artık bu pasif konumunu bırakarak, belirleyici, aktif unsur haline geldiğini görüyoruz. Plan yapan ve problem çözen aktif bir unsurdur artık organizma. Sistemin aktif, dominant unsuru olarak objeyle etkileşir, onu değiştirir (processing) ve ürün adını verdiğimiz bir sentezin oluşmasına yol açar. Bu ürün ise bilgi olarak önce beyinde oluşur. Çünkü, etkileşme önce beyinde gerçekleşir. Sonra da, organizma bu bilgiyi motor sistemi aracılığıyla işleyerek maddi bir gerçeklik haline getirir.

Burada çok önemli bir nokta var. Bilgi üretimi süreciyle (cognitive processing) duygusal deneyimler (emotional experience) arasındaki farkı ifade ederken, az önce dedik ki, bilgi üretimi sürecinde sistemin dominant unsuru organizma oluyor. Peki, nasıl gerçekleşiyor bu? **Duygusal deneyim zemini olmadan bilgi üretimi olabilir mi? Önce, organizmayı temsil eden nöronal modelin, objenin etkisine karşı bir reaksiyon modeli olarak ortaya çıkması-oluşması gerekmiyor mu? Önce bu zemin, bu esas var oluş biçimi gerçekleşecek ki, ancak ondan sonra, var olan bir şeyin (organizmanın) “dominant” hale gelmesi söz konusu olabilsin. Yani, duygusal benlik (self) olmadan, oluşmadan, bilgi üretimi süreci (cognitive processing) de olmaz. Bilgi üretimi süreci, bir binanın ikinci katı gibidir. Duygusal benlik ise, binanın temelini ve birinci katını oluşturur.**

MAKİNE NASIL ÇALIŞIYOR

“Bir bilgi üretim makinesi olarak, beynin nasıl çalıştığını, bir cümleyle özetleyebilirmisin” diye sorsalar, şöyle cevap vermek gerekirdi: Plan yapıp, problem çözerek! Bilgi üretimi sürecinin özü, esası budur. Peki bu ne demektir? Nasıl yapılıyor plan?

Önce ne istediğini bileceksin! Çeşitli seçenekler arasından senin için en uygun olanının hangisi olduğu hakkında bir karar vereceksin. Karar vermek plan yapmanın ilk adımıdır. Çünkü plan bir amacı gerçekleştirmek için yapılır. **Peki, mademki iş düşünmekle başlıyor, biz de öyle yapalım ve organizmanın nasıl düşündüğünü araştıralım.**

“Şunu yaparsam şöyle olur, yapmazsam böyle olur” diyerek başlamıyor mu bu süreç? Ya da, “istediğim sonucu almak için şunları şunları yapmam lazım” diyerek başlamıyor mu? Tabi buna, “şunları şunları yapmazsam istenilmeyen şu şu sonuçlar da oluşmaz”ı da ekleyebilirsiniz. Peki bütün bunların anlamı nedir? Nasıl yapıyoruz bu işi? İşte kritik soru! Cevap mı? İkinci etkileşmeyle! O halde, işin özü ikinci etkileşmede. Çalışma belleğinde organizmayı temsil eden nöronal modelle, objeyi temsil eden nöronal modelin ikinci kez

etkileşmelerinde. Organizmanın (“**executive instanz**” olarak)¹⁹, “objeyi nasıl etkilersem istediğim sonucu elde edebilirim” hesabı yatıyor bunun altında da. Geldik meselenin can alıcı noktasına!

Objeyi temsil eden nöronal modelle, organizmayı temsil eden nöronal modeli en son bıraktığımızda bunlar Çalışma belleğinde dans ediyorlardı! İşte, ikinci etkileşme diye tanımladığımız olayın özü budur. Objenin etkisine karşı bir reaksiyon modeli olarak oyunda yer alan organizma, bu evrensel dansın belirli bir aşamasında, dans ederken düşünmeye başlıyor. İstedığı sonucu elde edebilmek için neleri yapması gerektiğini hesaplıyor.

BİLGİ ÜRETİMİ DEVRİMCİ BİR SÜREÇTİR

İkinci etkileşme, objenin etkisine karşı oluşan bir tepkinin, bir reaksiyonun gerçekleşmesi olayı değildir. Tepki-reaksiyon, hangi biçimde olursa olsun, birinci etkileşmenin sonucudur. İkinci etkileşme, objenin etkisine karşı reaksiyon modeli olarak (istek) oluşan organizmal talebin gerçekleştirilmesi için planlı olarak yapılması gereken şeyleri kapsar. İlk doğuşu itibariyle isteğin hedefi mevcut durumu korumak olduğu halde, ikinci etkileşme dediğimiz bilgi üretimi süreciyle birlikte, artık mevcut durum korunularak ulaşılmıyor amaca. Yeni bir durum (state) yaratılarak istek yerine getiriliyor. Daha üst düzeyde, yeni bir denge kuruluyor objeyle. İlk etkileşmenin unsurları olan obje ve organizma, artık annenin ve babanın çocuğun içinde var olmaları gibi yok oluyorlar “output” denilen bu sonucun içinde. Anne ve baba çocuğun varlığında yok olurlarken, çocuk yeni, ayrı bir varlık, nitelik olarak doğuyor. İşte, bilgi üretimi sürecinin neden devrimci bir süreç olduğunun özü, esası budur. Bir durumdan, mevcut durumdan başka bir duruma geçişin esası budur.

BİR SİSTEM OLARAK TOPLUM NASIL ÇALIŞIYOR

Nasıl ki organizma elementlerini hücrelerin oluşturduğu bir tam sistemdir, toplum da öyle, o da gene elementlerini tek tek insanların oluşturduğu bir sistemdir. Nasıl ki organizma söz konusu olduğu zaman hücrelerin bir araya gelmesiyle “organlar” adını verdiğimiz çeşitli alt sistemler ortaya çıkıyorlarsa, toplum da da gene, önce, görevlerine (mesleklerine) göre farklılaşan insanlardan oluşan çeşitli toplumsal kurumlar, meslek grupları, insiyatifler vb.ortaya çıkarlar. Sonra bunlar da kendi aralarında örgütlenerek (çevreden gelen etkileri-informasyonları değerlendirerek işleme ve davranış biçimleri oluşturma fonksiyonlarına göre farklılaşarak) yönetenler ve yönetilenler şeklinde iki temel işlevsel grubu oluştururlar. Yani, organizma söz konusu olunca beyin ve organlardan oluşan sistem, toplum söz konusu olduğu zaman da (hangi türden, tipten olursa olsun-sınıflı ya da sınıfsız) yöneten ve yönetilenlerden oluşan bir sistemdir. Toplumun sınıflı ya da sınıfsız bir toplum olması başka birşeydir. Yani, sınıfsız bir toplum da gene, son tahlilde yönetenler ve yönetilenlerden oluşan bir bilgi işleminden başka birşey olmuyor. Buradaki “yönetme” ve “yönetilme” işlevleri tamamen çevreden gelen informasyonları değerlendirerek işleme ve sonra da ortaya çıkan sonuçların sistemin motor unsurlarına verilerek bunların davranışlar haline getirilmesiyle ilgilidir. Yani, her iki durumda da, çevreden gelen informasyonlar-etkiler alındıktan sonra, bunlar sistemin içindeki bilgi temeliyle değerlendirilerek işlenirler, sonra da ortaya çıkan sonuçlarla sistem çevreyi etkiler. Olay bundan ibarettir. Bu açıdan bakınca zaten, basit bir atomla tek bir hücre, ya da çok hücreli bir organizma, veya bir toplum arasında hiçbir fark olmuyor. Çünkü, bu evrende varolan bütün varlıkların hepsi de son tahlilde bir bilgi işlemi sisteminden-computer-başka birşey değildir.

Bir sistem olarak toplum söz konusu olduğu zaman sistemin bilgi temeli, kültürel ve bilişsel olarak ikiye ayrılır. Kültürel bilgiler, sistemin elementleri olan insanlar arasındaki ilişkilerle ortaya çıkarlar ve onların bilinçlerinde kayıt altında tutulurlar. **Sistemin nasıl işleyeceğine**

¹⁹ Toplum sözkonusu olduğu zaman bu „executive instanz“ hükümettir!..

dair “hukuk” adı verilen bilişsel bilgiler ise, yasama organınca kararlaştırılarak kayıt altına alınan bilgilerden oluşurlar. Bu nokta çok önemli. Bakmayın siz bizdeki “batılılaşma” adı verilen uygulamaya! Yasama yoluyla, yani çıkarılan kanunlarla yeni bir kültüre sahip olma hali doğal birşey değildir! Kültürün diğer bir adı da yaşam bilgisi oluyor, ki bu türden bilgiler yasalarla belirlenmezler, yaşanan hayatın içinde ortaya çıkarlar. Nasıl yemek yiyeceğine, nasıl giyinip kuşanacağına, ne türden müzikleri dinleyeceğine vb. dair bilgilerin yasalarla hiçbir alakası yoktur!

Dışardan-çevreden gelen etkileri-informasyonları değerlendirerek davranış modelleri oluşturan, bu işlemleri yaparken de kendi duygusal ve bilişsel kimliğini oluşturan organizma bütün alt sistemleriyle birlikte bir tam sistem olarak nasıl çalışıyorsa, aynı şekilde, toplum da öyle çalışır. O da gene bütün bu işlemleri yaparken kendi duygusal ve bilişsel kimliğini oluşturur.

Organizma söz konusu olunca, sistemin (iç ve dış) savunmasından sorumlu olan iki temel sistemin (bağışıklık sisteminin ve Amıgdala'nın yönettiği duygusal reaksiyonlar sisteminin) yerini toplumsal düzeyde emniyet, savcılık, istihbarat sistemleri ve silahlı kuvvetler alırlar. Bu durumda sistemin-toplumdan bahsediyoruz-duygusal kimliği bütün bu alt sistemlerin faaliyetlerinin sonucu olarak gerçekleşir. Bilişsel kimlik ise gene binanın üst katıdır. Daha önce bunu ata binmiş jokey örneğine de benzetmiştik. Her iki durumda da at sistemin-organizma veya toplum-duygusal benliğini temsil ederken, jokey de bilişsel kimliği-benliği temsil etmektedir.

O halde, hem bireysel, hem de toplumsal düzeyde sorun, iplerin kimin elinde olacağı sorundur; evet, at-jokey sisteminin yönetimi kimin elinde olacaktır? At, jokeyi bir yana iterek dizginlerinden boşanmış bir şekilde alıp başını gidecek midir, yoksa dizginler jokeyin elinde mi olacaktır, soru-ya da sorun budur!. Bütün o, “duygularının esiri olmamak”, “öfkeye, hiddete kapılarak sağlıklı düşünememek”, “serin kanlı düşünmek”, “benliğin-oluşumu sürecini savunmacı mekanizmaların yönetimine bırakmamak” ifadelerinin anlamı budur.

Son emniyet-yargı-MİT-Hükümet tartışması olayının özü de budur. **Seçimle işbaşına gelen bir hükümet, toplumsal düzeyde sistemin bilişsel anlamdaki kimliğinin temsil edildiği merkezi varoluş-icra-istanzını oluşturur. Yani atın üzerindeki jokeydir hükümet. Parlamento ise, sistemin nasıl çalışacağına bilgisi-bilgi temeli olan yasaların ve anayasanın üretildiği-kayıt altına alındığı organdır. Daha başka bir deyişle, sistemin toplumsal düzeydeki DNA'larını oluşturan, bunları kayıt altına alan-düzenleyen organdır parlamento.** Sistemin dışardan gelen antigenlere ve serbest radikallere karşı içerdeki savunmasından sorumlu olan bağışıklık sistemi unsurları olarak sen tutacaksın kendini sistemin bilişsel anlamdaki iradesinin yerine koymaya kalkacaksın! Daha önce, sistemin dışa karşı savunmasından sorumlu olan silahlı kuvvetler yapıyordu bu türden kalkışmaları! Tam şimdi, onlar artık kendi sınırlarının içine çekildiler derken, bu sefer de böyle bir problemin ortaya çıkması, “Uludere olayının” gölgesinde düşünülünce, uyuyan Ergenekon hücreleri acaba yeni Türkiye'nin bünyesinde yer alan savunmadan sorumlu-güvenlikçi güçlerle işbiliği içine mi girdiler sorusunu gündeme taşımıştır..

PEKİ BU SORUN NASIL ÇÖZÜLECEK?..

Daha önce de ifade etmeye çalıştığımız gibi, her ikisi de (organizma ve toplum) “multiatgent karmaşık bir sistem” olan organizmada ve toplumsal varoluş sürecinde bir durumdan başka bir duruma geçerken ortaya çıkan kimlik sorununa ilişkin bu türden problemlerin kaynağı, eskinin içinden çıkıp gelen yeninin bilişsel kimliğine ait bilgilerin sürecin daha sonraki aşamalarında ortaya çıkmasıdır. **Organizma söz konusu olunca bilişsel kimliğin oluştuğu ve temsil edildiği “prefrontalekorteks” (beynin ön kısmında bulunan “önbeyin”) ancak bluğ çağıyla birlikte gelişerek sistemin yönetimini**

ele almaya başlar. Bluğ çağının o gelip gitmeleri, duygusal reaksiyonları hep bununla ilgilidir. Jokey ancak bu dönemden sonra dizginleri ele alacak duruma gelebiliyor. Aynı durum toplum için de geçerlidir. Zaten, toplum dediğiniz şey nedir ki, elementlerini tek tek insanların-bireylerin oluşturduğu bir sistem değil midir o da. Bireyler düşününce, kollektif düşünme süreçlerinin olduğu kurumlar içinde toplumlar da düşünmüş olurlar. Bireysel faaliyetler “süperpozisyon” ilkesi gereğince toplanırlar ve toplumsal sentezler ortaya çıkar. Toplumsal oluşum sürecinin her aşamasında ortaya çıkan orkestral bir faaliyet olarak da düşünebilirsiniz bunu. Yani, her alt sistemin-kurumun kendi içindeki bireylerin faaliyetlerinin süperpozisyonu olur toplumsal faaliyet denilen şey.

Toplumsal bilginin-bilgi temelini kültürel ve bilişsel olmak üzere iki temel kaynağı olduğunu söylemiştik. Bilinç dışı olarak gelişen kültürel bilgiler insanların nasıl yaşayacaklarına dair bilgilerdir, ki bunlar toplumsal yaşamın da temelini oluştururlar. Bilişsel bilgiler ise sistemin nasıl çalışacağına bilgisidir. İşte, binanın ikinci katını oluşturan bu bilgilerin şekillenerek ortaya çıkması biraz zaman alıyor. Bazan “sınama yanılma”, bazan, “bir başka örneğe bakarak öğrenme”, bazan da, “yeni” ve “önemli” informasyonları kendi bünyesine-kültürel yapısına-uygun bir şekilde işleyerek bilişsel bilgiler üretme mekanizmalarını kullanarak sistem zaman içinde kendi bilincini yaratıyor. **Bunun da özü yeni bir anayasadır tabi.** Aslında burada esas olan, herkes tarafından kabul gören bu türden bilgilerin üretilmiş olmasıdır. Yoksa, illa ki yazılı bir metin değildir önemli olan. Bakın İngiltere’nin böyle bir metni bile yok. Ama, anayasal geleneği en gelişmiş toplum özelliğini halâ koruyor. Fakat Türkiye gibi antika devlet geleneğine-yapısına sahip bir ülke için şart bu. Çünkü tamamen farklı bir yapıya sahipti eski toplum. **Düşünebiliyor musunuz, yüzlerce yıl bir Devlet sınıfı üretmiş bu toplum-bu tarih. Normal koşullarda belirli bir sınıfın bürokratları olması gereken memurlar bir sınıf gibi davranmaya alışmışlar. Böyle bir yapıdan-gelenekten çıkıp geliyoruz biz. Sadece, “atanmışların” “seçilmişlere” tabi olması değildir burada “yeni” olan. Daha önce “seçilmişler” kavramı bile yoktu ortada. Bu nedenle, öyle kolay olmayacak bu geçiş! Gelenek-kültür denilen şeyler öyle kolay kolay değişivermiyor. Eski kuşakların bilgisi-bilinci yeni kuşakların üzerine bir kâbus gibi çökmüş oluyor. Yeni kuşaklar kendi bilgilerini-bilincilerini oluşturarak eskiyle yeni arasındaki farkları kavrayana kadar eskinin izleri mutlaka olacaktır davranışlarında. Burada önemli olan hedefi kaybetmemek.**

Korkmayın, devrim yolunda ilerliyor! Öyle kendi evlatlarını yeme lüksü falan da yok üstelik! Sadece, “devrimcilerin” maskeleri düşüyor!! Daha devrim yaptıklarının bile farkında olmayan gerçek devrimciler ise yollarına devam ediyorlar! Ama artık onların da ne yaptıklarının ve bundan sonra da neleri yapmaları gerektiğinin bilincine varmaları gerekiyor!

Yeni anayasa mı, Kürt sorunu mu, bakın görün bu sorunları da çözecek Türkiye!..Bu konuda daha önce şöyle yazmışım²⁰:

“Bugün ülkemizde Kürt Sorunu’nu tartışırken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta şudur: “Kürt Sorunu”, “Kürtlerle Türkler” falan derken, hiç farkında olmadan süreci etnik bir zemine indirgeyerek tartışmaları ve çözüm arayışlarını kolayca bu türden bir zeminde sürdürme hatasına düşebiliriz. Dikkat ediyorum birçok iyi niyetli-demokrat-liberal insan bile bazan bu hataya düşebiliyor²¹. “Kürt” “Kürt” derken, kendini de “Türk” olarak görüp, diyalogu-problem çözme mekanizmasını “Kürtlerle Türkler” zeminine

²⁰ „Kürt Sorunu Nedir, Nasıl Çözülür, www.aktolga.de Makaleler

²¹ Bu satırları ta 2009 da yazmışım! Ne oldu sonra, o „iyi niyetli liberalleri“ fazla ciddiye aldı AK Parti hükümeti!. Oslo görüşmeleri falan da hep bunun sonucu oldu. Sonuç ortada! Hani o „balıkçı“ hikâyeleri falan! Niye sahip çıkmıyorsunuz şimdi hükümete! Bakın işte siz istediniz onlar da yaptılar o zaman, niye şimdi yan çiziyorsunuz, niye AK Parti düşmanı cepheye katılıverdiniz birden! Yazık değilmi bu ülkeye! AK Parti’nin en büyük hatası ne oldu biliyorsunuz: Bu sahte “liberalleri” çok fazla ciddiye aldı ve dinledi! Bugün karşılaşılan problemlerin kaynağı hep burada yatiyor..

indirgeyiveriyorlar! Şimdiye kadar kendisini sadece bu ülkenin bir vatandaşı olarak gören insanlar birden “Türk” ve “Kürt” olduklarının farkına varıyorlar! Bu son derece tehlikelidir. Evet, Türkse Türküz, Kürtse Kürdüz, ama bunlar bizim kültürel-etnik alt kimliklerimizdir, ama bir de, bunların üstünde, kapitalist üretim ilişkileri içinde olmaktan kaynaklanan, bu ülkenin vatandaşı olmanın bize kazandırdığı bir üst kimliğimiz var. Bu nedenle, sorunlara çözüm ararken, sorunun, son tahlilde, ülkenin bir bütün olarak demokratikleşmesi sorunu olduğu gözden uzak tutulmamalıdır. Yoksa, “Türkler”de kolayca “Kürtlerin” düştüğü hataya düşerek etnik zeminde bir çözüm arayışı içine girerler ki, bir kere buraya girdin mi de bir daha çıkamazsın²²...

Açık söylüyorum, bu şekilde üretilecek bir çözüm ırkçı-etnik bir çözümden öteye gidemez! Eğer çözüm için masaya oturulacaksa, bu, Türkleri ve Kürtleri temsilen değil, ülkenin demokrasi güçlerini temsilen olmalıdır. Kürtlerin temsilcisi PKK mı, BDP mi tartışması yapıyor. Hal böyle olunca BDP’ de tabii işin gerçek sahibi PKK dır diyerek bir türlü devreye girmeyi kabul etmiyor. Bu nedenle, önce olayın hangi zeminde ele alınacağını görmek gerekir. Ve eğer BDP veya başka bir örgüt de o masaya oturacaksa, bu, Kürtleri temsilen değil, daha çok demokrasi talebini dile getirmek için olmalıdır. Hele hele, halâ elinde silah varken kendini gerçek temsilci olarak kabul ettirmeye çalışmanın hiçbir anlamı yoktur.

İşte, o “Oslo görüşmelerinin” yanlışlığı da buradan kaynaklanıyor zaten! Bu görüşmelere katılan MİT’in- hükümetin hatası da burada. Kulağa hoş gelen o “liberal” hikâyelere fazla değer verdiler o zaman!

Ha, yok eğer bütün o görüşmeler seçimlerin güvenlik içinde geçmesi için bir taktik-aldatmaca-olarak yapıldıysa o zaman, bu da yanlıştır! Öyle bir konu ki bu, hangi gerekçeyle olursa olsun üzerinde oynanmaz! Gerçek çözümler için çaba sarfetmek yerine bu türden aldatmacalarla-komplolarla bir yere varılamayacağını inşallah anlamıştır onlar da!..

Ben, “Kürt sorununu” Türkiye’nin demokratik cumhuriyete dönüşümü süreci içinde çözülebilecek bir demokrasi sorunu olarak görüyorum. Bütün diğer sorunlar gibi onun da, zora, şiddete, silaha başvurmamak kaydıyla, her türlü görüşün açıkça ifade edilebildiği bir ortamda çözülebileceğine inanıyorum. Bunun için de artık Türkiye’nin şu inisiyatif-cesareti gösterebilmesi gerektiğini düşünüyorum: Türkiye diyebilmelidir ki, “ne istiyorsun kardeşim sen, ayrılmak, ayrı devlet kurmak mı, federasyon mu, Apo’yu serbest bıraktırmak mı, Kürtlerin kendi kimliklerini özgürce ifade edebilmelerini sağlamak mı, buyur kur partini, al işte sana legal siyaset yapma olanağı, anlat düşüncelerini insanlara, eğer onları (Kürtleri ve Türkleri) ikna edebiliyorsan ne ala, yok edemiyorsan, bu da artık senin kendi sorunundur”..

Ama sadece Kürt sorunu için de değil, bütün diğer “sorunlar” için de geçerlidir bu çözüm yolu! “Sen ne istiyorsun, şeriat devleti kurmak mı? Buyur sen de kur partini, al sana da legal siyaset yapma olanağı”!

“Ama bir şartla! Zora ve silaha, teröre başvurmamak kaydıyla! Halkı kin ve nefrete yöneltmemek, insani duyguları zedelememek kaydıyla! Kimseye hakaret etmeden, kimseye saldırmadan yap siyasetini, anlat düşüncelerini”. Aksi halde en sert şekilde

²² Bu nokta iyi anlaşılmalıdır. Elbette ki eşitlik olacak!..ama bu, etnik zemine inerek o zeminde yürütülecek bir diyalogla-etkileşimle sağlanamaz!..“Kürdün” karşısına „Türk“ olarak çıkarak yürütülecek bir diyalogla bir yere varılamaz..Hem sonra demokrat olmak için niye illa etnik kimliğimle Türk olarak masaya oturacakmışım ki, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak yetmiyor mu diyalog için!!..”Kürtlere” “demokratlık” dersi vermeye kalkarken onlardan milliyetçilik virüsünü kapmak da var işin içinde!!..Bakın şu “liberal solcuların” haline, artık başka türlü kimlik oluşturamadıkları için hepsi de “Kürtçü” kesildiler son zamanlarda!

cezalandırılırsın! Hem bu sefer artık, demokratik kamu oyunu da karşına alacağın için hiçbir şansın kalmaz!..

Çözüm, böyle bir sürecin içinde, kollektif iradenin ürünü olarak ortaya çıkacaktır. İnsanların kendi geleceklerini özgür iradeleriyle inşa etmelerinin mekanizması budur. 21.yy'ın insan ilişkilerinde problem çözme yolu budur. Demokratik Cumhuriyet'e giden yol budur...

Var mısın Türkiye?..

Bu süreç yeni Türkiye'nin anayasasını yapmayla taçlandırılacaktır. Çünkü yukarda ifade etmeye çalıştığım şeylerin (hepsi değilse bile) büyük bir kısmı ancak yeni bir anayasa ile mümkündür.

Peki böyle bir anayasayı nasıl yapacak Türkiye? BDP, CHP ve MHP nin bilinen görüşleriyle nasıl çözecek bu problemi?

Kendi kendimizi kandırmayalım: CHP, MHP ve PKK hiçbir zaman böyle demokratik bir anayasaya evet demeyeceklerdir. BDP'yi saymıyorum, çünkü onların zaten kendi inisiyatifleri yok. Peki ne olacak o zaman, nasıl yapılacak yeni bir anayasa?

Bir tek yolu var bunun: Halka güvenmek, halka gitmek! Yani, yeni anayasayı halk yapacak sonunda. Nasıl mı? Şu anki komisyonlar falan zorunlu. Bunların sonucunu bekleyeceğiz. "Acele" edenler, ya bilinçli olarak süreci provoke etmeye çalışıyorlar, ya da bu ülkeye yabancılar! Çünkü bu yollardan geçilmediği taktirde daha sonra diyecekler ki, ortaya çıkan bu anayasa bir AKP anayasasıdır!.AK Parti gayet ustaca bir stratejiyle önce bu yolu kapamaya çalışıyor. Ama sonrası bellidir. Esas konular gündeme gelince bakın görün hepsi su koyuverecekler bunların! İşte, işlerin tam bu noktaya geldiği an kritik noktaya ulaşmış olacak toplum. Referandum için (330'u bulmak için) 5-6 oya ihtiyaç duyulacak. Nasıl olur bilemiyorum ama, ya bir şekilde (diğer partilerden koparak) "biz de varız" diyerek ortaya çıkacak bu insanlar, ya da, eğer bu olmazsa da, o zaman AK Parti yeni anayasa konusunun çözümü için olayı erken seçim gerekçesi yaparak halka gidecek. Ey halkım, ben sana yeni anayasa sözünü verdim, ama bak bunlar istemiyorlar, yaptırmıyorlar, bana daha fazla yetki ver diyecek. Başka yolu yok bunun. O zaman göreceğiz ak koyunu kara koyunu!

Ha, AK Parti alır mı böyle bir inisiyatifi? İşte, AK Parti'nin kaderini belirleyecek olan da bu olacak zaten! İş bu noktaya geldiği zaman ya bir adım daha ileriye gidecekler, ya da bitecekler! Ben birinci alternatifin gerçekleşeceğini düşünüyorum..